

Voorwoord	9
Inleiding	11
Deel 1. Over de filosofische methode van het niet-weten	17
Hoofdstuk 1. De filosofische methode	19
<i>Daniël Janssens & Jonathan Lambaerts</i>	
1. Herkennen van vooronderstellingen	21
2. Het stellen van filosofische vragen	22
3. Begrippen afbakenen en omschrijven	23
4. Spanningsvelden zoeken en dialectieken beschrijven	24
5. Zoeken naar een (tijdelijke) syntese	26
6. Logisch argumenteren	27
Hoofdstuk 2. Epistemologie en metafysica	37
<i>Jonathan Lambaerts</i>	
1. 'Wat kennen we wanneer we iets kennen?'	40
1.1. Het realisme	41
1.2. Het idealisme	45
2. 'Hoe kunnen we tot kennis komen?'	57
3. 'Kunnen we überhaupt iets kennen?'	58
Deel 2. Over de menselijke realiteit	61
Hoofdstuk 3. Wijsgerige antropologie	63
<i>Daniël Janssens & Jonathan Lambaerts</i>	
1. De mens als totaalwezen	66
1.1. Spiritualisme	66
1.2. Materialisme	69
2. De mens en zijn identiteit	76
2.1. Essentialisme versus existentialisme	77
2.2. Idealistisch versus personalistisch-narratief mensbeeld	80
2.3. Verlicht versus gesitueerd mensbeeld	83
Hoofdstuk 4. Culturele antropologie	89
<i>Daniël Janssens</i>	
1. Essentialisme versus deconstructivisme	96
2. Vier cultureel-antropologische visies op cultuur	104
2.1. Cultuurevolutionisme	104
2.2. Cultuurrelativisme	107
2.3. Structuralisme	110
2.4. Superdiversiteit	115
2.5. Cultureel antropologische overpeinzingen in het dagelijks werk van een sociaal werker	118
Hoofdstuk 5. Filosoferen over de relatie met de ander	123
<i>Daniël Janssens</i>	
1. De ander bedreigt mij	124
2. De ander roept mij op tot verantwoordelijkheid	131

2.1.	Verantwoordelijkheid in de eerste persoon	131
2.2.	Verantwoordelijkheid in de tweede persoon	134
2.3.	Verantwoordelijkheid in de derde persoon	144
3.	De mens is een gefrustreerde aap	148
Deel 3. Over het goede en het goede doen		153
Hoofdstuk 6. Rechtvaardigheidsethiek		155
<i>Daniël Janssens</i>		
1.	Deontologie	160
2.	Gevolgenethiek	165
3.	Teleologie	170
Hoofdstuk 7. Zorgethiek		179
<i>Daniël Janssens</i>		
1.	De buitencirkel: rechtvaardigheidsethiek	185
1.1.	Deontologie: principes, normen, wetten en codes	186
1.2.	Consequentialisme: stakeholders en hun belangen	188
1.3.	Teleologie: waarden in conflict	190
1.4.	Waarden van het sociaal werk	193
2.	De zorgethiek	195
3.	Rechtvaardigheid en zorg: een onmogelijk huwelijk?	197
4.	Handvaten voor het ethisch discours	199
Hoofdstuk 8. Omgaan met vertrouwelijke informatie		211
<i>Wim Wouters</i>		
1.	Juridisch kader	212
1.1.	Discretieplicht	212
1.2.	Beroepsgeheim	213
2.	Andere ethische kaders	229
2.1.	Vertrouwen	229
2.2.	Zorgvuldigheid	230
2.3.	Verantwoordelijkheid	232
Deel 4. Over de mens en de samenleving		235
Hoofdstuk 9. Sociale filosofie		237
<i>Daniël Janssens</i>		
1.	Mechanisch materialisme	239
2.	Historisch idealisme	241
3.	Historisch materialisme	246
Deel 5. Over het sociaal werk		253
Hoofdstuk 10. Filosoferen over het sociaal werk		255
<i>Aleidis Devillé</i>		
1.	Je mag niet te betrokken zijn!?!... Jawel, je moet betrokken zijn!	260
2.	Verdiep je in de doelgroep!? Besef dat elke rechtlijnige causaliteit ontbreekt bij mensen	263
3.	Praten helpt altijd!? Wees ook niet vies van	

het materialistisch perspectief	266
4. Inclusie: iedereen welkom!? Kijk voorbij het modewoord	269
5. Evidence based garandeert kwantiteit... geen kwaliteit!	272
6. Eerste kritiek: sociaal werk is geen technische aangelegenheid, maar vaak uitkomst van een zoekproces	273
7. Tweede kritiek: existentiële hulp, de kern van het sociaal werk, is niet meetbaar	274
8. Derde kritiek: administratie, management en controle krijgen onnodig veel aandacht ten koste van echte hulpverlening	276
9. Vierde kritiek: uiterlijke meetbare factoren krijgen alle aandacht, de hulpvrager is daarvan de dupe	276
10. Empoweren en activeren?! Stel ook vragen bij de maatschappelijke structuren en verwachtingen!	277
11. Sociaal werkers zijn poortwachters van de samenleving?! Niet dus!	279
12. Het belang en perspectief van de individuele cliënt voorop?! De buurt en ruimere samenleving heeft ook zijn belang...	283
Besluit	287
Literatuurlijst	289
Lijst filosofische mindmappen	293